

Cu excepția romanului pentru tineret *W pustyni i w puszczy* (1911), Sienkiewicz publicase până la 1900 toate operele sale principale. Era de-acum un scriitor apreciat, o autoritate literară nu numai în țara sa, ci în lumea întreagă.

Ecoul sărbătoririi lui Sienkiewicz în anul 1900, cu prilejul împlinirii a 30 de ani de activitate literară, a ajuns și în România.

La 8 august 1900 două cotidiane bucureștene „Apărarea Națională” și „Secolul XX” încep publicarea în foiletoane a romanului *Quo vadis?*¹. În 1901 „Apărarea națională” publică alte două romane ale lui Sienkiewicz: *Să-l urmărim*² (Pójdźmy za nim) și *Cavalerii crucii*³, „Secolul XX” — *Familia Polaniecki*⁴, „Epoca” — *Prin foc și sabie*⁵, „Mișcarea literară și artistică” — *Pe Olymp*⁶, „Convorbiri literare” — *Janko muzicantul*⁷. În „Vremea” (1903) apare *Bartek cel viteaz*⁸ (Bartek zwycięzca) și *Cavalerii crucii*⁹ de H. Sienkiewicz și *Pe viață și pe moarte*¹⁰ de T.T. Jeż. E un adevărat asalt al literaturii polone la început de secol, după care Henryk Sienkiewicz va rămâne, constant, unul dintre cei mai citați scriitori în România.

Anunțind publicarea romanului *Quo vadis*, „Secolul XX” scria: „nu ne îndoiim că acest admirabil roman, în care reînvie, cu o extraordinară putere, strania și turmentata epocă neroniană, va fi citit și urmărit cu un deosebit interes. *Quo vadis* este actualmente romanul cel mai citit și discutat în toată lumea civilizată”¹¹. Un an mai târziu, în 1901, „Apărarea națională” deschizând seria foiletoanelor din *Cavalerii crucii*, la un an de la apariția lui în limba polonă, confirmă această opinie, notînd: „*Cavalerii crucii* va avea sigur succesul colosal al lui *Quo vadis*”¹². Cronicarul „Secolului XX” remarcă faptul că „Sienkiewicz în *Quo vadis* a studiat perfect antichitatea romană. Întregul cadru

¹ H. Sienkiewicz, *Quo vadis*. Roman istoric. Traducere de Nicolae Pandelea, în „Apărarea națională”, I, 1900, nr. 208 și urm. În aprilie 1901 apare în volum.

H. Sienkiewicz, *Quo vadis* (unde merge). Roman din timpurile neroniene (Trad. necunoscut) în „Secolul XX”, II, 1900, nr. 382 și urm.

² H. Sienkiewicz, *Să-l urmărim*, semnează S.N.S., în „Apărarea națională”, II, 1901, nr. 88 (427) și urm. și „Cronica” III, 1903, nr. 544 și urm. (tradus de Alexandru Popilian într-o formă prescurtată).

³ H. Sienkiewicz, *Cavalerii crucei*. Roman istoric (Traducător necunoscut), în „Apărarea națională”, II 1901, nr. 311 (560) și urm.

⁴ H. Sienkiewicz, *Familia Polaniecki* (Trad. necunoscut), în „Secolul XX”, II, 1901, nr. 569 și urm.

⁵ H. Sienkiewicz, *Prin foc și sabie*. (Trad. necunoscut), în „Epoca”, VII, 1901, nr. 1578 și urm.

⁶ H. Sienkiewicz, *Pe Olymp. Legendă*. Trad. de C. Stăteanu, în „Mișcarea literară și artistică”, Iași, I, 1901, nr. 1, 15 febr. p. 15—17.

⁷ H. Sienkiewicz, *Janko muzicantul*. Trad. de I.A. Brătescu-Voinești în „Convorbiri literare”, XXXV, 1901, p. 214 și urm.

⁸ H. Sienkiewicz, *Bartek cel viteaz*, (Trad. necunoscut), „Vremea”, I, 1903, nr. 1, și urm.

⁹ H. Sienkiewicz, *Cavalerii crucei*, Roman istoric (Trad. necunoscut), „Vremea”, I, 1903, nr. 38 și urm.

¹⁰ T.T. Jeż (Z. Milkowski) *Pe viață și pe moarte* (O byt.). Roman istoric albanez din timpurile lui Skanderbeg — Gheorghe Castriota. Traducere după original polonez de Rusa de la Jiu. „Vremea”, I, 1903, nr. 100 și urm.

¹¹ *Quo vadis* de Henric Sienkiewicz (anunț), „Secolul XX”, II, 1900, nr. 381, p. 3.

¹² Henryk Sienkiewicz, *Cavalerii crucei* (anunț), „Apărarea națională”, II, 1901, nr. 311 (560), p. 3.